

RAPORT
REALIZACJI ZADAŃ I STANIE BEZPIECZEŃSTWA SANITARNEGO
POWIATU DĘBICKIEGO ZA 2025 ROK

Zgodnie z art. 12a ust. 3 Ustawy z dnia 14 marca 1985 r. o Państwowej Inspekcji Sanitarnej (Dz. U. 2024 r., poz. 416) Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny w Dębicy (dalej zwany PPIS w Dębicy) przedstawia raport o stanie sanitarnym powiatu dębickiego za 2024 rok.

Państwowa Inspekcja Sanitarna realizuje zadania zgodnie z Ustawą z dnia 14 marca 1985 r. o Państwowej Inspekcji Sanitarnej (tekst jednolity Dz. U. z 2024 r., poz. 416). Wykonywanie zadań, ustawowo określonych, polega na sprawowaniu zapobiegawczego i bieżącego nadzoru sanitarnego oraz prowadzeniu działalności zapobiegawczej i przeciwepidemicznej, w zakresie chorób zakaźnych i innych chorób powodowanych warunkami środowiska, a także na prowadzeniu działalności oświatowo-zdrowotnej. Zadania określone w ww. Ustawie zostały ujęte w Planie Zasadniczych Zadań Powiatowej Stacji Sanitarno Epidemiologicznej na 2025 rok.

W ramach bieżącego nadzoru PPIS w Dębicy na 2025 rok zaplanowano 899 kontroli. W ramach prowadzonego zapobiegawczego i bieżącego nadzoru sanitarnego przeprowadzono 2 622 kontrole, wizytacje i wywiady epidemiologiczne (830 to kontrole planowane, co stanowi 92% wykonania planu, 1 062 kontrole pozaplanowe, 742 wywiady); pobrano do badań laboratoryjnych 529 próbek; wykonano 1983 oznaczenia fizyczne. Wydano 638 decyzji administracyjnych, w tym 135 decyzji na podstawie art. 36 ustawy o Państwowej Inspekcji Sanitarnej (tzw. płatnicze) oraz 300 postanowień.

W raporcie przedstawiono sytuację epidemiologiczną w zakresie chorób zakaźnych oraz wyniki nadzoru sanitarnego prowadzonego przez wszystkie komórki organizacyjne PSSE w Dębicy.

Pracownicy PSSE w Dębicy, podczas bieżącej pracy oraz przeprowadzanych czynności kontrolnych, realizowali „Politykę bezpieczeństwa informacji”, przy uwzględnieniu wytycznych zawartych w Procedurze Bezpieczeństwa Danych Osobowych, Instrukcji Zarządzania Systemami Informatycznymi Służącymi do Przetwarzania Danych Osobowych oraz Polityce Bezpieczeństwa Informacji. Pracownicy przestrzegali zasad bezpieczeństwa w zakresie ochrony danych osobowych oraz bezpieczeństwa informacji, w szczególności zachowując w tajemnicy dane osobowe, z którymi zapoznali się podczas wykonywania obowiązków służbowych, nie udostępniając danych osobowych osobom nieupoważnionym, przechowując dokumenty na nośniku papierowym i nośniki komputerowe, w zamykanych na klucz meblach biurowych, zabezpieczając ww. dokumenty przed dostępem osób niepowołanych, a w przypadku chwilowej nieobecności na stanowisku pracy, nie pozostawiając niezabezpieczonych komputerów, w stanie aktywnej sesji dostępu do ich zawartości. Wszystkie ww. czynności miały na celu zabezpieczenie danych przed ich udostępnieniem osobom nieupoważnionym, uniemożliwienie przywłaszczenia przez osobę nieuprawnioną, uniemożliwienie przetwarzania z naruszeniem prawa oraz zapobieganiu przed zmianą, utratą, uszkodzeniem lub zniszczeniem. Wszyscy pracownicy PSSE w Dębicy przed rozpoczęciem przetwarzania danych osobowych podpisali oświadczenia o zachowaniu poufności oraz otrzymali upoważnienia ze wskazaniem kategorii danych osobowych do których mają dostęp.

1. Sytuacja epidemiologiczna w zakresie chorób zakaźnych

Nadzór przeciwepidemiczny realizowany przez Państwowego Powiatowego Inspektora Sanitarnego, na terenie powiatu dębickiego, w 2025 roku opierał się na działaniach przeciwepidemicznych w zakresie opracowywania ognisk chorób przenoszonych drogą pokarmową, oddechową, kontaktową, szerzenia się zakażeń szpitalnych, kontynuowaniu działań skutkujących dalszą poprawą wykonawstwa szczepień ochronnych, w tym egzekwowanie obowiązku szczepień ochronnych oraz zapewnienia właściwych warunków przechowywania, przyjmowania, wydawania i transportu preparatów szczepionkowych.

W 2025 roku przeprowadzono 742 wywiady epidemiologiczne, które dotyczyły chorób zakaźnych w ramach bieżącego nadzoru przeciwepidemicznego. W ciągu 2025 roku na choroby zakaźne zachorowało 4 070 osób (w 2024 roku było 6073 osoby). W porównaniu z rokiem 2024 zaobserwowano wzrost zachorowań na bakteryjne zakażenia jelitowe, w szczególności *Campylobacter* (wzrost o 27 przypadków), *Escherichia coli* (wzrost o 14 przypadków), *Salmonella* (wzrost o 12 przypadków). Wzrost zachorowań zarejestrowano również w stosunku do zakażeń rotawirusowych (wzrost o 22 przypadki) oraz borelioza (wzrost o 65 przypadków). W roku sprawozdawczym było więcej pacjentów (o 23 przypadki), u których wdrożono poekspozycyjne szczepienie p/wsciekliźnie. Mniejszą liczbę zachorowań, w porównaniu z rokiem 2024, zaobserwowano w przypadku zachorowań na *Clostridium difficile* (spadek o 33 przypadki), krztusiec (mniej o 87 przypadków), płonica (spadek o 60 przypadków), *Legionella* (mniej o 8 zachorowań), *Streptococcus pneumoniae* (mniej o 12 przypadków). Natomiast wirusowe zapalenie wątroby (typu B i C), nowo wykryte zakażenia HIV, zapalenia mózgu i/lub opon mózgowo-rdzeniowych, a także zachorowania wywołane wirusem SARS-CoV-2 i wirusem grypy pozostawały w 2025 roku na porównywalnym poziomie jak w roku 2024.

W roku sprawozdawczym zarejestrowano 12 zbiorowych zatruc pokarmowych; wywołanych pałeczkami salmonella (6 ognisk), rotawirusami (3 ogniska), norowirusami (2 ogniska) oraz w przypadku 1 ogniska nie udało się ustalić przyczyny zachorowań. 11 zbiorowych zatruc pokarmowych miało charakter rodzinny, 1 ognisko wystąpiło w oddziale szpitalnym. Do badań w kierunku *Salmonella/Shigella*, w ciągu roku pobrano 148 próbek nadzorowych.

W 2025 roku zwiększyła się liczba pełnionych nadzorów epidemiologicznych wobec osób mających bezpośredni kontakt z osobami, u których stwierdzono zachorowania na gruźlicę, wirusowe zapalenie wątroby typu A, B, C oraz odrę. W przypadku gruźlicy oraz zachorowań/podejrzeń odry liczba osób objętych takim nadzorem jest znaczna, gdyż okres wylegania choroby jak i łatwa droga transmisji patogenów, generuje szeroki krąg osób narażonych. W 2025 roku taka sytuacja zaistniała w przypadku podejrzenia zachorowania na odrę osoby wykonującej zawód medyczny oraz osób z gruźlicą hospitalizowanych w oddziałach innych niż oddział obserwacyjno-zakaźny.

W roku sprawozdawczym podległym podmiotom leczniczym wydano 19 687 preparaty szczepionkowe do realizacji Programu Szczepień Ochronnych (PSO). Rozpoczęto dystrybucję szczepionki przeciwko COVID-19, szczepienia realizowało 5 aptek oraz 2 podmioty lecznicze. Dystrybuowano preparaty szczepionkowe dla kobiet w ciąży oraz p/wirusowi brodawczaka ludzkiego HPV. W porównaniu z rokiem ubiegłym liczba osób zaszczepionych jest nieznacznie wyższa, to 550, było 457. W 2025 roku rozpoczęto ogólnopolską kontrolę kart uodpornienia w podmiotach leczniczych, realizujących PSO. Oprócz małoletnich, nieszczepionych lub nie w pełni zaszczepionych, których stan uodpornienia był weryfikowany podczas rutynowych kontroli, stwierdzono znaczną część kart uodpornienia małoletnich, którzy zostali wypisani z danego podmiotu leczniczego, wycofano deklaracje u lekarza POZ lub przebywają poza granicami kraju. Ograniczeniem kontaktu z powyższymi osobami jest brak informacji o aktualnym adresie zamieszkania czy też aktualnym numerze telefonu.

2025 rok to kolejny rok, w którym obserwuje się tendencję wzrostową dotyczącą liczby osób uchylających się od obowiązku szczepień ochronnych, a także coraz częstsze wybiórcze wykonywanie szczepień obowiązkowych u dzieci. Rodzice sami określają przeciwko jakim chorobom zakaźnym będą szczepić swoje dziecko, rodzaj i liczbę podawanych szczepionek a nawet odstępy czasowe w jakich te szczepienia są realizowane. Takie działania mogą wpływać na brak uzyskania uodpornienia przez te dzieci mimo podania szczepionki.

Liczba osób uchylających się od obowiązku szczepień ochronnych na koniec 2025 roku

wyniosła 966 osób/524 dzieci, z tej puli 109 dzieci nie posiada żadnych szczepień. Liczba osób uchylających się od obowiązku szczepień ochronnych w porównaniu z rokiem 2024 wzrosła o 44 dzieci.

W minionym roku wobec osób uchylających się od obowiązku szczepień ochronnych wydano:

- a) 167 wezwania do szczepień ochronnych;
- b) 130 upomnień;
- c) 56 tytuły wykonawcze;
- d) 30 postanowień wierzyciela w sprawie rozpoznania zarzutów.

Poziom wyszczepialności dzieci będących w 3 roku życia (rocznik 2023) kształtuje się powyżej 90% (wszystkie obowiązkowe szczepienia z wyjątkiem odry, świnki i różyczki); najwyższy 93,3% p/WZW B, najniższy p/odrze, śwince, różyczce 84,2%. Jednakże wyszczepialność dawką uzupełniającą ww. dzieci kształtuje się poniżej 90%, z wyjątkiem WZW B – 91,1%, najniższa wyszczepialność dotyczyła poliomyelitis i wyniosła 79,5%.

Wspólnie z Pracownikami Oświaty Zdrowotnej i Promocji Zdrowia zaplanowano i zrealizowano 2 szkolenia dla ciężarnych (przeprowadzone w szkole rodzenia) oraz 2 szkolenia dla seniorów (przeprowadzone w domu seniora oraz w środowiskowym domu pomocy). Podczas szkoleń przekazywano wiedzę na temat chorób zakaźnych i ich profilaktyki.

2. Nadzór nad bezpieczeństwem żywności

W roku 2025 w rejestrze zakładów prowadzonym przez PPIS Dębicy znajdowało się 1590 obiektów, w tym 1540 zakładów żywności i żywienia oraz 50 zakładów działających na rynku materiałów i wyrobów przeznaczonych do kontaktu z żywnością.

Na 1540 zakładów żywności i żywienia składa się: 303 zakładów produkcji żywności, 842 obiektów obrotu żywnością, 395 zakładów żywienia zbiorowego.

Na 50 zakładów działających na rynku materiałów i wyrobów przeznaczonych do kontaktu z żywnością składa się: 8 wytwórni oraz 42 miejsca obrotu. Ponadto w zakresie nadzoru nad kosmetykami na terenie powiatu dębickiego prowadzony jest nadzór nad 2 zakładami wytwarzającymi produkty kosmetyczne i 1 importerem.

Plan zasadniczych zadań na 2025r. został zrealizowany w 96%, nie wykonano 1 zadania priorytetowego (planowane zadanie: opracowanie przez GIS nowej procedury urzędowej kontroli żywności PPIS, w wybranych województwach - udział w pilotażu, we wszystkich województwach - udział w szkoleniu ze stosowania nowej procedury urzędowej kontroli żywności), w 2025 r.) gdyż nowa procedura nie została wdrożona.

Plan kontroli SHŻiŻ w zakresie żywności, żywienia oraz materiałów i wyrobów przeznaczonych do kontaktu z żywnością obejmował przeprowadzenie 373 kontroli i wykonano 351 kontroli, co stanowi 94 % kontroli zaplanowanych. Głównymi czynnikami wpływającymi na niezrealizowanie planu kontroli były likwidacje zakładów (18 zakładów), zawieszenie działalności (3), brak produkcji podlegającej nadzorowi PIS (1).

Natomiast w roku sprawozdawczym przeprowadzono 914 kontroli, w tym 275 kontroli interwencyjnych; skontrolowano 581 zakładów, zatwierdzono 78 zakładów.

W ramach sanitarnej oceny na granicy państwa przeprowadzono 15 granicznych kontroli sanitarnych, w związku z czym wydano 32 świadectwa spełnienia wymagań zdrowotnych. W roku 2025 nie odnotowano granicznych kontroli sanitarnych materiałów i wyrobów przeznaczonych do kontaktu z żywnością.

Ponadto, w 2025 roku : nałożono 11 mandatów karnych na winnych zaniedbań sanitarnych, na łączną kwotę 2150 zł; wydano 154 decyzji merytorycznych (spośród których 14 to decyzje nakazowe, a w tym 4 dotyczące zakazu wprowadzania do obrotu / wycofania z obrotu), ponadto wydano 42 decyzje płatnicze (z czego 15 decyzji dotyczy granicznej kontroli sanitarnej, a pozostałe 27 wydane były w związku ze stwierdzonymi nieprawidłowościami lub za sporządzenie Świadectw Wolnej Sprzedaży i Świadectw Zdrowia); wydano 12 postanowień.

Pobrano łącznie 213 próbek. Plan poboru próbek na rok 2025 zakładał 186 próbek, z zaplanowanej puli nie pobrano 1, ze względu na brak asortymentu na terenie powiatu (była to pasza surowa). Pozostała ilość próbek, ponad plan, pobrano, w związku z interwencjami i poleceniami PPWIS. Spośród wszystkich pobranych 1 próbka została zakwestionowana., ze względu na przekroczenie NDP pestycydu (Acetamipryd). Wobec powyższego przygotowano i zgłoszono do systemu RASFF

powiadomienie, które zostało zaakceptowane.

W ramach Systemu Wczesnego Ostrzegania o Niebezpiecznej Żywności i Paszach (RASFF) rozpatrywano 64 powiadomienia, w związku z tym przeprowadzono 216 kontroli sanitarnych interwencyjnych.

Rozpatrzono 49 interwencji, które dotyczyły przechowywania środków spożywczych wymagających warunków chłodniczych poza urządzeniami chłodniczymi; braku aktualnych orzeczeń lekarskich do celów sanitarno-epidemiologicznych, sprzedaży żywności przy niezachowaniu właściwych warunków higieniczno-sanitarnych, braku zatwierdzenia działalności, zamieszczaniu na portalu allegro.pl ofert sprzedaży produktów kosmetycznych w kategorii „suplement diety”, wprowadzaniu do obrotu środków spożywczych po upływie dat minimalnej trwałości i terminów przydatności do spożycia, braku prawidłowej odzieży ochronnej, tj. nakrycia głowy, naruszeniu przepisów prawa żywnościowego w prezentacjach internetowych suplementów diety oraz innych środków spożywczych; 11 interwencji było zasadnych

Nadzoru nad kosmetykami - przeprowadzono 11 kontroli, 7 kontroli, które wynikały z planu, w tym w zakładzie wytwarzającym produkty kosmetyczne, 1 u importera, 9 w sklepach. W związku ze stwierdzeniem nieprawidłowości wydano 2 decyzje nakładające karę pieniężną w łącznej wysokości 5 500 zł.

W zakresie nadzoru nad suplementami diety od lat nasilającym się zjawiskiem jest niezgodna z przepisami prezentacja suplementów diety oferowanych zwłaszcza w formie e-sprzedaży, w roku 2025 wiele spraw dotyczyło niezgodnej prezentacji internetowej czy przeszukiwania ofert pod kątem sprzedaży produktów z niedozwolonymi składnikami. Należy podkreślić niezwykle skomplikowany charakter nadzoru nad suplementami diety i żywności specjalnego przeznaczenia medycznego, prowadzonego u największego producenta w kraju oraz mniejszych podmiotów zajmujących się ich sprzedażą na odległość. Z nadzorem nad suplementami wiąże się także dokonywanie oceny sanitarnej na granicy państwa, wydawanie świadectw wolnej sprzedaży, świadectw zdrowia lub innych dokumentów koniecznych przy eksporcie produktów do różnych krajów trzecich.

Kontynuowano prowadzenie kontroli na placu targowym w Dębicy wraz z przedstawicielami Inspekcji Weterynaryjnej i Policji. Działania te miały związek m. in. z zapobieganiem rozprzestrzenianiu ASF oraz wyeliminowaniu sprzedaży produktów niespełniających wymagań prawa żywnościowego. Ponadto, w ramach zapobiegania rozprzestrzeniania ASF, w dalszym ciągu zwracano szczególną uwagę na zagospodarowanie odpadów poprodukcyjnych i pokonsumpcyjnych w zakładach żywieniowo-żywnościowych. Planowana jest dalsza współpraca z organami Weterynarii i Policji oraz zwracanie uwagi na pochodzenie mięsa i jego przetworów w zakładach żywieniowych.

3. Choroby zawodowe i środowisko pracy

W 2025 roku zrealizowano wszystkie zamierzenia ujęte w „Planie zasadniczych zamierzeń oraz przeprowadzono 122 kontrole, które dotyczyły:

- a) warunków higienicznych i zdrowotnych środowiska pracy, w tym narażenia pracowników na czynniki retrotoksyczne;
- b) produktów biobójczych oraz substancji i mieszanin chemicznych;
- c) środków zastępczych;
- d) typowania stanowisk pracy do przeprowadzenia badań i pomiarów czynników szkodliwych w środowisku pracy w ramach nadzoru nad zakładami;
- e) interwencji, które wpłynęły do PPIS w Dębicy.

Priorytet stanowiły działania kontrolne oraz edukacyjne w zakresie warunków pracy i oceny narażenia zawodowego pracowników narażonych na czynniki o działaniu reprotoksycznym (działające toksycznie na rozrodczość). W zakresie nadzoru nad chemikaliami priorytetem były kontrole dotyczące produktów biobójczych przeznaczonych wyłącznie dla użytkowników profesjonalnych, produktów do konserwacji drewna i materiałów budowlanych oraz środków stosowanych w higienie weterynaryjnej.

W roku sprawozdawczym wydano łącznie 16 decyzji merytorycznych, które dotyczyły nadzoru nad środowiskiem pracy, produktów biobójczych, detergentów oraz substancji i mieszanin chemicznych. Wydano także 4 decyzje płatnicze. Wpłynęło 1 odwołanie od decyzji dot. nadzoru nad detergentami.

W 2025 r. do PSSE w Dębicy wpłynęło 9 zgłoszeń podejrzeń chorób zawodowych. W związku z powyższym przeprowadzono 9 postępowań w zakresie narażenia zawodowego. Wydano 6 decyzji stwierdzających chorobę zawodową oraz 4 decyzje o braku podstaw do stwierdzenia choroby zawodowej. Wpłynęło 1 odwołanie od decyzji stwierdzającej chorobę zawodową. Wydano 143 postanowienia dotyczące przedłużenia terminu zakończenia postępowania.

W ramach nadzoru nad produktami biobójczymi przeprowadzono 25 kontroli u producentów oraz udostępniających takie środki. Kontrolami objęto przede wszystkim produkty do konserwacji drewna i materiałów budowlanych, produkty do higieny weterynaryjnej oraz produkty przeznaczone dla użytkowników profesjonalnych. Stwierdzono nieprawidłowości dotyczące etykiet produktów.

W 2025 r. kontynuowano działania w zakresie nadzoru nad środkami zastępczymi. Przeprowadzono kontrole w sklepach stacjonarnych. Przeglądano również oferty sprzedaży internetowej. Na terenie powiatu dębickiego nie stwierdzono produktów, wobec których istniałoby uzasadnione podejrzenie, że są środkami zastępczymi.

W roku sprawozdawczym nie zgłoszono zatruc środkami zastępczymi. Natomiast wpłynęło 11 zgłoszeń zatrucia środkami psychoaktywnymi, np. narkotykami od Zespołu Opieki Zdrowotnej w Dębicy. Uzyskane informacje przekazywano do Komendy Powiatowej Policji w Dębicy, w celu szybkiego reagowania na zagrożenia związane z przyjmowaniem ww. środków. W 2025 r. nie prowadzono postępowań administracyjnych, w ramach nadzoru nad środkami zastępczymi oraz nowymi substancjami psychoaktywnymi.

4. Warunki sanitarno – higieniczne w placówkach nauczania, wychowania i wypoczynku dzieci i młodzieży

Plan zasadniczych przedsięwzięć na rok 2025 zrealizowano zgodnie z wyznaczonymi terminami. W roku sprawozdawczym pod nadzorem Higieny Dzieci i Młodzieży było 310 placówek, w tym 166 placówek stałych i 144 zgłoszonych turnusów zimowego i letniego wypoczynku dzieci i młodzieży szkolnej. Przeprowadzono 189 kontroli; wydano 16 decyzji administracyjnych, w tym 6 zmieniających termin wykonania nałożonych obowiązków i 2 decyzje płatnicze oraz 5 opinii sanitarnych oceniających spełnienie wymagań sanitarno-lokalowych dla tego typu placówki; wystosowano 18 wystąpień do organów prowadzących lub dyrektorów szkół. Powstała 1 nowa placówka, zlikwidowano 2 placówki, 1 zawiesiła działalność z powodu braku naboru dzieci do przedszkola oraz oddano do użytku 6 szkolnych zespołów sportowych.

W 2025 r. odnotowano 3 interwencje, w tym 2 interwencje zasadne oraz 1 niezasadna. Przeprowadzono 1983 oznaczenia fizyczne. W 84% nadzorowanych placówek przeprowadzono działania edukacyjno-informacyjne. Badania czynników szkodliwych (między innymi: formaldehyd, toluen, ksylen, benzen, styren, etylobenzen) w powietrzu, w środowisku szkolnym, przeprowadzono w 2 wyremontowanych w czasie wakacji placówkach; nie stwierdzono przekroczenia dopuszczalnych normatywów dla oznaczonych parametrów.

W ramach nadzoru nad placówkami oświatowymi w 2025 roku oceniono dostosowanie mebli szkolnych do wymagań ergonomii w 7 placówkach, w 39 oddziałach, oceniając 751 stanowisk; pomiary wykazały dostosowanie mebli do wzrostu osób z nich korzystających. Podczas realizacji kampanii „Problem Wagi Ciężkiej” w 2025 r. dokonano oceny obciążenia uczniów ciężarem tornistrów szkolnych w klasach I-VIII, ocenie poddano 12 placówek, 88 oddziałów, 1190 uczniów.

W wyniku przeprowadzonych pomiarów dokonano analizy danych, w których na 1190 zbadanych uczniów:

- 644 uczniów (co stanowi 54,12% badanych) nosiło tornistry nieprzekraczające 10 % masy ciała,
- 407 uczniów (co stanowi 34,20% badanych) nosiło tornistry nieprzekraczające 15 % masy ciała,
- 139 uczniów (co stanowi 11,68% badanych) nosiło zbyt ciężkie tornistry, tj. przekraczające 15 % masy ciała.

Ciężar tornistrów/plecaków był bardzo zróżnicowany, najniższe masy plecaków wynosiły niespełna 3 kilogramy, natomiast najcięższe plecaki ważyły ponad 9 kg. Badania zostały przeprowadzone we współpracy z Dyrektorami Szkół oraz personelem pedagogicznym sprawującym opiekę nad uczniami w szkole.

Placówki, które zostały objęte akcją zapewniają uczniom, miejsca do pozostawiania przyborów i podręczników w postaci wyznaczonych szafek w salach lekcyjnych oraz/lub zamykanych,

indywidualnych szafek. Mimo stworzenia przez placówki możliwości pozostawiania podręczników i przyborów szkolnych, część uczniów nadal nosi zbyt ciężkie tornistry/plecaki.

Wystosowano 12 wystąpień do Dyrektorów Szkół, które zawierały wyniki przeprowadzonych pomiarów wagi tornistrów/plecaków, w tym zwrócono uwagę na problem przeciążonych plecaków, konieczności prowadzenia nadzoru przez rodziców i nauczycieli nad prawidłowością pakowania i właściwym noszeniem plecaków/tornistrów przez uczniów oraz negatywnego wpływu na zdrowie związanego z przeciążonymi plecakami. Dokonano oceny rozkładów zajęć lekcyjnych w 41 szkołach, 412 oddziałach oraz organizacji miejsc na pozostawienie w szkole podręczników i przyborów szkolnych. W kontrolowanych placówkach przeprowadzono 42 pomiary temperatury w 18 obiektach i stwierdzono, zgodną z normami, temperaturę w pomieszczeniach szkolnych. Oceniano także wyniki z pomiarów natężenia oświetlenia sztucznego, skuteczności wentylacji oraz zapewnianie odpoczynku w czasie trwania przerw międzylekcyjnych.

5. Stan sanitarny obiektów użyteczności publicznej, pływalni i miejsc wykorzystywanych do kąpeli oraz jakość wody przeznaczonej do spożycia przez ludzi

Na 2025 rok w Planie Zasadniczych Zamierzeń, w zakresie higieny komunalnej, było zaplanowanych **27** zadań, w tym 19 dotyczących bezpieczeństwa zdrowotnego wody oraz 8 dotyczących higieny komunalnej. Wykonano **20** zadań, nie wykonano 7 zadań w zakresie bezpieczeństwa zdrowotnego wody. Zrealizowane zadania dotyczyły m.in. sprawozdawczości w zakresie prowadzonego nadzoru nad jakością wody przeznaczonej do spożycia przez ludzi; prowadzenia działań informacyjno-edukacyjne dla personelu świadczącego usługi fryzjerskie, kosmetyczne, tatuażu; działań kontrolnych w zakresie profilaktyki Legionelli w obiektach wysokiego ryzyka, obiektach wytwarzających aerozol wodno-powietrzny oraz instalacjach wentylacyjno-klimatyzacyjnych; dokonywania oceny warunków higieniczno-sanitarnych letniego wypoczynku w odniesieniu do obiektów użyteczności publicznej, wdrożenie wypracowanych jednolitych ram/kryteriów, w tym czynników mających wpływ na ocenę ryzyka podczas planowania kontroli poszczególnych grup obiektów, wzięcia udziału w szkoleniach organizowanych w ramach projektu pn. "Podniesienie kompetencji pracowników i pracowniczek PIS w zakresie bezpieczeństwa żywności i żywienia, higieny środowiska raz higieny radiacyjnej" realizowanego w ramach Programu Fundusze Europejskie dla Rozwoju Społecznego (FERS) 2021-2027. Niewykonane zadania odnosiły się m.in. do sprawowania nadzoru nad jakością wody przeznaczonej do spożycia przez ludzi, nadzoru nad kąpieliskami. Zadania te nie zostały wykonane, ze względu na to, iż w 2025 roku nie nastąpiła implementacja przepisów dyrektywy 2020/2184 w sprawie jakości wody przeznaczonej do spożycia przez ludzi oraz nie funkcjonowały na nadzorowanym terenie kąpieliska.

Na 2025 rok zaplanowano **169** kontroli obiektów użyteczności publicznej. Z puli kontroli zaplanowanych wykonano **158** kontroli obiektów użyteczności publicznej, co stanowi 93,5%. Nie zrealizowano planu kontroli, ze względu na likwidację (3 obiekty), zawieszenie prowadzonej działalności (8 obiektów).

W roku sprawozdawczym planowano przeprowadzenie **15** kontroli urządzeń wodociągowych oraz indywidualnych ujęć wody – wykonano **17** (15 kontroli planowanych, 2 pozaplanowe).

Plan nadzoru nad urządzeniami wodociągowymi, indywidualnymi ujęciami wody oraz basenami przewidywał pobór **100 próbek wody**, zrealizowano wszystkie pobory.

Ponadto w roku sprawozdawczym pobrano **19** próbek wody do badań w zakresie obecności bakterii Legionella sp., z podmiotów leczniczych oraz z budynków i lokali mieszkalnych, w związku z zachorowaniem na leginellozę mieszkańca oraz pobrano **44 próbki pozaplanowe** w ramach nadzoru nad urządzeniami wodociągowymi i indywidualnymi ujęciami wody.

Reasumując w 2025 roku przeprowadzono **298 kontroli** obiektów użyteczności publicznej oraz w zakresie prowadzonego nadzoru nad jakością wody przeznaczonej do spożycia przez ludzi; pobrano **163 próbki wody** badań bakteriologicznych i fizykochemicznych; nałożono **4 mandaty karne na kwotę 1200 zł** (3 dotyczyły salonu kosmetycznego na kwotę 900 zł a 1 urządzenia wodociągowego na kwotę 300 zł).

W roku sprawozdawczym wydano **320** decyzji: merytorycznych – **305, w tym 40** na ekshumację zwłok (uczestniczono w 1 ekshumacji szczątków); **1** decyzję dotyczącą zatwierdzenia systemu jakości badań wody przeznaczone do spożycia; **13** decyzji dotyczących ocen materiałów i wyrobów stosowanych do uzdatniania i dystrybucji wody; z tytułu opłat za badania i czynności kontrolne – **15**.

W roku 2025 zakończono **5** postępowań administracyjnych wszczętych w latach poprzednich.

W roku sprawozdawczym wydano **49 postanowień**, w tym na sprowadzenie zwłok i szczątków ludzkich z zagranicy – **30**; na podstawie art. 4 ustawy z dnia 13 września 1996 r. o utrzymaniu czystości i porządku w gminach (Dz. U. 2025, poz. 733) – **4**; na podstawie art. 25 ust. 3 ustawy z dnia 20 marca 2009 r. o bezpieczeństwie imprez masowych (Dz. U. 2023, poz. 616) – **10**; oraz **5** postanowień z art. 36 §1 k.p.a.

Ponadto w 2025 roku wydano **97 opinii sanitarnych**, w tym **42** do procedur zapewniających ochronę przed zakażeniami oraz chorobami zakaźnymi przy udzielaniu świadczeń innych niż zdrowotne przez osoby podejmujące czynności, w trakcie wykonywania których dochodzi do naruszenia ciągłości tkanek ludzkich; **4** dla hoteli celem przedłożenia podczas kontroli z Urzędu Marszałkowskiego, **2** orzeczenia o jakości wody dla akwenów funkcjonujących w sezonie i **7** orzeczeń o jakości ciepłej wody użytkowej, ze względu na obecność Legionella sp.

Nadzór nad jakością wody

Ludność powiatu dębickiego w 86% jest zaopatrzona w wodę do spożycia przez ludzi z urządzeń wodociągowych nadzorowanych przez PPIS w Dębicy. Zbiorowe zaopatrzenie w wodę przeznaczoną do spożycia przez ludzi jest realizowane na obszarze powiatu przez 16 urządzeń wodociągowych (15 zlokalizowanych na terenie powiatu dębickiego a 1 na terenie powiatu tarnowskiego). W 2025 roku przeprowadzono kontrole wszystkich nadzorowanych wodociągów. W nadzorowanych urządzeniach nie występowały braki wod; występowały przerwy w dostawie wody, które związane były z awariami, pracami modernizacyjnymi stacji uzdatniania wody i/lub sieci wodociągowych; łącznie w 2025 r. zgłoszono PPIS w Dębicy 53 przerwy, o których mowa wyżej. Nadzór nad jakością wody przeznaczonej do spożycia przez ludzi prowadzony jest w oparciu o przepisy rozporządzenia Ministra Zdrowia z dnia 7 grudnia 2017 r. w sprawie jakości wody przeznaczonej do spożycia przez ludzi (Dz. U. z 2017 r., poz.2294). Ogółem w 2025 roku pobrano 163 próbki wody do badań bakteriologicznych i fizykochemicznych w ramach prowadzonego nadzoru nad jakością wody przeznaczonej do spożycia przez ludzi oraz jakością wody na pływalniach.

W okresie sprawozdawczym PPIS w Dębicy nie wydawał decyzji stwierdzających brak przydatności wody do spożycia przez ludzi. Natomiast wydał 36 okresowych i obszarowych ocen jakości wody, na podstawie sprawozdań z badań prowadzonych w ramach sprawowanego nadzoru i badań wykonywanych w ramach kontroli wewnętrznej przez Właścicieli / Administratorów wodociągów, 191 decyzji na przydatność wody do spożycia przez ludzi; 12 decyzji stwierdzających warunkową przydatność wody do spożycia przez ludzi; 1 decyzję zatwierdzającą system prowadzonych badań jakości wody przeznaczonej do spożycia przez ludzi; w 13 decyzjach oceniono materiały i wyroby stosowane do uzdatniania i dystrybucji wody. W roku sprawozdawczym PPIS w Dębicy wydał 5 ocen jakości wody dla pływalni oraz 1 ocenę dla jacuzzi.

W roku sprawozdawczym na terenie działalności PPIS nie funkcjonowały kąpieliska ani miejsca okazjonalnie wykorzystywane do kąpeli.

6. Działalność zapobiegawczego nadzoru sanitarnego

Do zakresu działania Zapobiegawczego Nadzoru Sanitarnego należy w szczególności : opiniowanie miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego oraz projektów studiów i kierunków zagospodarowania przestrzennego, opiniowanie przedsięwzięć mogących znacząco oddziaływać na środowisko, uzgadnianie dokumentacji projektowej pod względem wymagań higienicznych i zdrowotnych dotyczących budowy oraz zmiany sposobu użytkowania obiektów budowlanych, udział w procesie dopuszczenia obiektów budowlanych do użytkowania.

Działalność Zapobiegawczego Nadzoru Sanitarnego w roku 2025 :

- a) wydano 64 postanowienia (w tym 4 postanowienia uzgadniające projekty decyzji o warunkach zabudowy/lokalizacje inwestycji celu publicznego, 42 postanowienia dotyczące potrzeby przeprowadzenia oceny oddziaływania na środowisko, 2 postanowienia opiniujące środowiskowe uwarunkowania realizacji przedsięwzięcia, 15 postanowień wskazujących nowy termin załatwienia sprawy, 1 postanowienie wyjaśniające wątpliwości co do treści wydanego postanowienia),
- b) przeprowadzono 86 kontroli (74 kontrole w związku z dopuszczeniem do użytkowania obiektu budowlanego w trybie art. 56 ustawy z dnia 7 lipca 1994r. Prawo budowlane, 3 kontrole w związku z wydaniem zaświadczenia, celem przedłożenia do Ministerstwa Spraw Wewnętrznych w Warszawie, 3 kontrole obiektów budowlanych w trakcie realizacji, 6 oględzin wspólnie z osobami z nadzoru bieżącego),

- c) wydano 10 opinii sanitarnych do projektów zagospodarowania działki wraz z projektami architektoniczno-budowlanymi,
- d) uzgodniono 8 zakresów i stopni szczegółowości informacji wymaganych w prognozie oddziaływania na środowisko,
- e) wydano 7 opinii sanitarnych opiniujących projekty planów zagospodarowania przestrzennego,
- f) rozpatrzono 4945 wniosków o uzgodnienie warunków zabudowy/lokalizacji inwestycji celu publicznego,
- g) przeprowadzono 9 konsultacji z nadzorem bieżącym, w tym: z Sekcją Higieny Komunalnej (2), z Sekcją Higieny Żywności i Żywienia (3), z Sekcją Higieny Pracy (1), z Sekcją Epidemiologii (2), ze Stanowiskami ds. Higieny Dzieci i Młodzieży (1).

Należy zaznaczyć, że od momentu obowiązywania aktualnego zapisu art. 56 ust. 1 ustawy Prawo budowlane stwierdzono zmniejszającą się liczbę zawiadomień o zakończeniu budowy obiektów z uwagi na brak uzgodnionej dokumentacji projektowej, pod względem wymagań higienicznych i zdrowotnych. Niewątpliwie w przypadku obiektów mogących mieć wpływ na zdrowie i życie ludzi, powinien być nałożony obowiązek uzyskania uzgodnienia projektu pod względem wymagań higienicznych i zdrowotnych. Uzgodnienie powinno być traktowane jako dodatkowe sprawdzenie, podczas którego ewentualne zastrzeżenia i uwagi są wskazane i później usunięte przez projektanta. Opracowanie dokumentacji projektowej ujmującej w sposób możliwie wyczerpujący założenia, funkcję obiektu, a następnie uzyskanie pozytywnej opinii organów opiniujących, daje gwarancję, iż użytkowanie obiektów będzie prowadzone zgodnie z obowiązującymi przepisami prawa oraz wymogami higieniczno-sanitarnymi.

7. Działalność oświatowo – zdrowotna i promocja zdrowia

W roku sprawozdawczym harmonogram nadzoru nad obiektami i plan zasadniczych przedsięwzięć zrealizowano w 100%. I tak wykonano 82 wizytacje realizacji interwencji programowej. Zaplanowano i wykonano 13 programów edukacyjnych oraz 22 akcje/kampanie społeczne. W ramach realizacji programów edukacyjnych i akcji/kampanii społecznych podjęto 623 działania profilaktyczno-edukacyjne tj. pogadanki, prelekcje, konkursy plastyczne, akcje profilaktyczne, narady, instruktaże, zajęcia edukacyjne, szkolenia, zajęcia ruchowe, stoiska informacyjno – edukacyjne, dystrybucja materiałów, wystawy, event, warsztaty profilaktyczne, koordynacja Dni Otwartych, comiesięczne raporty tytoniowe oraz z środków zastępczych, opracowanie własnych materiałów edukacyjnych, przygotowanie prezentacji multimedialnych i informacji na Facebooka.

W 2025 roku zrealizowano 61 wspólnych kontroli z Higieną Dzieci i Młodzieży, w czasie zimowego i letniego wypoczynku.

Barbara Więcek
p.o. Państwowy Powiatowy
Inspektor Sanitarny w Dębicy
(podpis elektroniczny)